

Tisková zpráva

Důvěra vybraným politikům v mezinárodním kontextu – podzim 2024

- ⊙ Nejvyšší podíl důvěry šetření ukázalo u K. Harrisové a E. Macrona (shodně 33 %), nejvíce nedůvěřujících bylo u V. Putina (84 %).
- ⊙ Oproti roku 2023 mírně poklesly podíly nedůvěry v případě R. T. Erdogana, J. Bidena, V. Zelenského, E. Macrona, A. Lukašenka, A. Dudy a O. Scholze, naopak mírný nárůst nedůvěry oproti roku 2023 nastal u V. Orbána. Výraznější nárůsty nedůvěry v případě P. Pellegriniho a R. Fica a menší nárůst nedůvěry v případě B. Netanjahu se vztahují k výzkumům z let 2018 nebo 2019, kdy byla důvěra k nim zkoumána naposledy.
- ⊙ Jediný zaznamenaný nárůst důvěry byl velmi mírný (o 4 procentní body) a týkal se D. Trumpa, jehož důvěryhodnost byla naposledy zjišťována na konci roku 2021.

Zpracoval:

Jan Červenka

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586; e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

V šetření, které se v období od poloviny září do konce listopadu 2024 uskutečnilo v rámci kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM, byla respondentům položena otázka zjišťující důvěru k vybraným politikům v mezinárodním kontextu¹.

Tabulka 1: Důvěra k vybraným politickým osobnostem (v %)

	spíše důvěřuje	spíše nedůvěřuje	nezná	neví	rozdíl +/-
Kamala Harrisová	33	30	22	15	+3
Emmanuel Macron	33	40 (-5)	10	17	-7
Volodymyr Zelenskyj	31	56 (-6)	3	10	-25
Andrzej Duda	26	23 (-4)	34	17	+3
Viktor Orbán	25	48 (+4)	18	9	-23
Joe Biden	25	55 (-7)	7	13	-30
Donald Trump	24 (+4)	65	2	9	-41
Ursula von der Leyenová	23	42	24	11	-19
Robert Fico	23	59 (+14)	9	9	-36
Peter Pellegrini	21	38 (+15)	25	16	-17
Olaf Scholz	19	30 (-4)	37	14	-11
Benjamin Netanjahu	15	33 (+6)	33	19	-18
Jens Stoltenberg	14	22	52	12	-8
Vladimir Putin	9	84	1	6	-75
Antonio Guterres	8	17	61	14	-9
Recep Tayyip Erdogan	7	42 (-8)	37	14	-35
Alexandr Lukašenko	7	70 (-5)	13	10	-63
Keir Starmer	4	9	80	7	-5

Pozn.: Politici jsou seřazeni sestupně podle podílu důvěřujících. Údaj v závorce představuje změnu oproti poslednímu šetření, pokud tato změna byla statisticky významná.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 12. 9. – 28. 11. 2024, 1008 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

¹ Znění otázky: „Přečtu Vám jména některých politiků. U každého mi prosím řekněte, zda mu důvěřujete nebo nedůvěřujete, či neumíte posoudit. Případně zda tohoto politika neznáte.“

Do výzkumu byly zahrnuty jak významné osobnosti světové politiky a aktéři významných událostí z poslední doby, tak někteří nejvyšší ústavní činitelé středoevropského regionu (viz tabulku 1). Nejvyšší podíl důvěry mezi zkoumanými politiky získala americká viceprezidentka a poražená demokratická kandidátka v nedávných prezidentských volbách Kamala Harrisová, již „spíše důvěřovalo“ 33 % dotázaných a 30 % jí „spíše nedůvěřovalo“ a která byla spolu s polským prezidentem Andrzejem Dudou výjimkou mezi zkoumanými politickými osobnostmi, u níž nedůvěra nepřevažovala nad důvěrou. U ostatních sledovaných politiků podíl nedůvěřujících převyšoval velikost podílu důvěřujících. Stejný podíl důvěřujících při vyšším podílu nedůvěřujících byl zaznamenán u druhého v pořadí francouzského prezidenta Emmanuela Macrona, kterému „spíše důvěřovalo“ 33 % dotázaných a 40 % mu „spíše nedůvěřovalo“. Na třetím místě se objevil ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskij, jemuž „spíše důvěřovalo“ 31 % dotázaných a 56 % mu „spíše nedůvěřovalo“. Jako čtvrtý v pořadí se umístil již zmíněný polský prezident Andrzej Duda, u kterého podíl důvěřujících tvořil 26 % a podíl nedůvěřujících činil 23 %. Za ním s nevýznamnými odstupy v podílu důvěry následují maďarský premiér Viktor Orbán (25 % důvěřuje, 48 % nedůvěřuje), dosluhující americký prezident Joe Biden (25 % důvěřuje, 55 % nedůvěřuje), zvolený americký prezident Donald Trump (24 % důvěřuje, 65 % nedůvěřuje), předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová (23 % důvěřuje, 42 % nedůvěřuje), slovenský premiér Robert Fico (23 % důvěřuje, 59 % nedůvěřuje), slovenský prezident Peter Pellegrini (21 % důvěřuje, 38 % nedůvěřuje) a německý kancléř Olaf Scholz (19 % důvěřuje, 30 % nedůvěřuje). S menším odstupem a podílem důvěry už výrazně pod hladinou pětiny následují izraelský premiér Benjamin Netanjahu (15 % důvěřuje, 33 % nedůvěřuje) s končícím generálním tajemníkem NATO Jensem Stoltenbergem (14 % důvěřuje, 22 % nedůvěřuje). Méně než desetina dotázaných (9 %) důvěřuje ruskému prezidentovi Vladimíru Putinovi, a to při podílu nedůvěry převyšujícím hladinu čtyř pětín (84 %). Ještě nižší podíly důvěry šetření zaznamenalo v případě generálního tajemníka OSN Antonia Guterrese (8 % důvěřuje, 17 % nedůvěřuje), tureckého prezidenta Recepta Tayyipa Erdogana (7 % důvěřuje, 42 % nedůvěřuje) a u běloruského prezidenta Aleksandra Lukašenka (7 % důvěřuje, 70 % nedůvěřuje). Nejmenší podíl důvěry (4 %) byl zaznamenán v případě britského premiéra Keira Starmera, ovšem při obdobně nízkém podílu nedůvěřujících (9 %) a čtyřech pětínách (80 %) respondentů příznávajících, že Keira Starmera neznají. Vysoké podíly neznajících, které tvoří absolutní většinu, se vyskytly ještě v případě Antonia Guterrese (61 %) a Jense Stoltenberga (52 %), okolo třetiny dotázaných podle vlastního vyjádření nezná ani Olafa Scholze (37 %), Recepta T. Erdogana (37 %), Andrzeje Dudu (34 %) či Benjaminu Netanjahu (33 %) a zhruba čtvrtina nezná Petru Pellegriniho (25 %), Ursulu von der Leyenovou (24 %) nebo Kamalu Harrisovou (22 %).

Z hlediska samotného podílu nedůvěřujících nejhůře vnímanými politiky jsou ruský prezident Vladimír Putin (84 % nedůvěřujících) a běloruský prezident Aleksandr Lukašenko (70 % nedůvěřujících). Výrazná nadpoloviční většina nedůvěřuje ještě i nově zvolenému americkému prezidentovi Donaldu Trumpovi (65 %), slovenskému premiérovi Robertu Ficovi (59 %), ukrajinskému prezidentovi Volodymyru Zelenskému (56 % nedůvěřujících) a bývalému americkému prezidentovi Joe Bidenovi (55 % nedůvěřujících). U sedmého v pořadí z tohoto úhlu pohledu Viktora Orbána je podíl nedůvěry téměř poloviční (48 % nedůvěřujících), zhruba dvoupětinové jsou podíly nedůvěry ještě i v případě Recepta T. Erdogana (42 % nedůvěřujících), Ursuly von der Leyenové (42 % nedůvěřujících), Emmanuela Macrona (40 % nedůvěřujících) a Petera Pellegriniho (38 % nedůvěřujících). Třetina dotázaných nedůvěřuje Benjaminu Netanjahuovi (33 % nedůvěřujících), tři desetiny nedůvěřují Olafu Scholzovi (30 % nedůvěřujících) a Kamale Harrisové (30 % nedůvěřujících).

Podrobnější analýza ukázala, že z hlediska pohlaví až na výjimky (Donald Trump, Keir Starmer, Vladimír Putin) se vždy objevuje mezi ženami výrazně vyšší podíl neznajících a těch, kdo uvedli, že neví. Při jejich vyloučení se ukazuje, že muži kritičtěji hodnotí Ursulu von der Leyenovou a Kamalu Harrisovou, naopak příznivěji vnímají Benjaminu Netanjahu a Donalda Trumpa.

Z hlediska věku, pokud pomineme vesměs vyšší podíly neznajících mezi mladšími dotázanými, se s jeho růstem zvyšuje důvěra R. Ficovi a V. Orbánovi a klesá důvěra V. Zelenskému. Kromě toho se v kategorii od 65 let výše objevuje vyšší důvěra P. Pellegrinimu a D. Trumpovi. U dotázaných ve věku do 30 let se ukazuje vyšší důvěra v případě U. von der Leyenové, E. Macrona, O. Scholze a J. Stoltenberga.

Podle nejvyššího stupně dokončeného vzdělání, kde se opět ve většině případů objevuje vyšší podíl neznajících mezi dotázanými bez maturitního vzdělání, se při vynechání neznajících a nerozhodných s jeho růstem objevuje rostoucí důvěra v případě U. von der Leyenové, B. Netanjahu, O. Scholze, J. Stoltenberga či V. Zelenského, a naopak klesající důvěra v případě R. Fica, V. Orbána a V. Putina. Kromě toho absolventi vysokých škol méně důvěřují P. Pellegrinimu a absolventi středních škol s maturitou více důvěřují K. Starmerovi.

Podle sebezřazení na škále politické orientace při posunu od levice k pravici roste důvěra J. Bidenovi, K. Harrisové, U. von der Leyenové, E. Macrona, B. Netanjahua, O. Scholze, J. Stoltenberga a V. Zelenského. Naopak pokles důvěry při stejném posunu vidíme v případě R. Fica, A. Lukašenka, V. Orbána, P. Pellegriniho, V. Putina a D. Trumpa.

Podle stranických preferencí voliči vládních stran a Pirátů jsou pozitivnější ve vztahu k J. Bidenovi, K. Harrisové, U. von der Leyenové, E. Macronovi, O. Scholzovi, J. Stoltenbergovi a V. Zelenskému. Naopak kritičtější jsou tito voliči vůči R. Ficovi, A. Lukašenkovi, V. Orbánovi, V. Putinovi a D. Trumpovi. Kromě toho voliči SPOLU častěji vyjadřovali důvěru A. Dudovi, A. Guterresovi, B. Neanjahuovi a K. Starmerovi, naopak vyšší nedůvěru měli k P. Pellegrinimu. Voliči SOCDEM rovněž příznivěji hodnotili J. Bidena, K. Harrisovou, U. von der Leyenovou, A. Dudu, O. Scholze, J. Solenberga a V. Zelenského, ale i P. Pellegriniho, zvýšenou nedůvěru vykazovali ve vztahu k A. Guterresovi, K. Starmerovi, D. Trumpovi a R. Ficovi. Voliči ANO častěji důvěřují A. Dudovi, R. Ficovi, A. Lukašenkovi, V. Orbánovi, P. Pellegrinimu a D. Trumpovi, naopak vyšší nedůvěru vykazují ve vztahu k J. Bidenovi, U. von der Leyenové, E. Macronovi, O. Scholzovi, J. Stoltenbergovi a V. Zelenskému. V případě voličů KSČM se vyšší důvěra objevila u R. Fica, A. Lukašenka, V. Orbána, P. Pellegriniho, V. Putina a D. Trumpa, naopak vyšší nedůvěra či nižší důvěra se týkala J. Bidena, K. Harrisové, U. von der Leyenové, E. Macrona, B. Netanjahua, O. Scholze, K. Starmera a V. Zelenského. Voliči SPD více důvěřují A. Dudovi, R. Ficovi, V. Orbánovi, P. Pellegrinimu, V. Putinovi a D. Trumpovi, opačný postoj ve zvýšené míře zaujímají vůči J. Bidenovi, K. Harrisové, U. von der Leyenové, E. Macronovi, O. Scholzovi, J. Stoltenbergovi a V. Zelenskému. Voliči Přísahy jsou kritičtější ke K. Harrisové, U. von der Leyenové, A. Lukašenkovi, E. Macronovi, O. Scholzovi a J. Stoltenbergovi, naopak vyšší důvěru mají k B. Netanjahuovi, V. Orbánovi a D. Trumpovi.

Tabulka 2: Důvěra/nedůvěra k vybraným politickým osobnostem – časové srovnání (v %)

	XI/12	IV/14	XII/15	XII/16	IV/18	XII/18	XI/19	XI- XII/21	III- V/22	X- XI/23	IX- XI/24
E. Macron	*	*	*	*	26/35	31/43	34/42	41/33	42/27	33/45	33/40
V. Zelenskij	*	*	*	*	*	*	12/26	*	49/32	28/62	31/56
A. Duda	*	*	15/15	8/16	11/20	20/20	20/22	24/25	24/20	26/27	26/23
V. Orbán ²	6/17	8/20	27/19	27/18	25/26	34/24	31/27	28/37	26/38	27/44	25/48
J. Biden	*	*	*	*	*	*	*	29/42	36/45	24/62	25/55
D. Trump	*	*	*	30/43	18/67	20/68	23/65	20/65	*	*	24/65
U. von der Leyenová	*	*	*	*	*	*	15/20	21/34	28/27	20/42	23/42
R. Fico ³	22/35	23/46	46/27	42/28	23/45	*	*	*	*	*	23/59
P. Pellegrini					8/19	23/18	24/23	*	*	*	21/38
O. Scholz	*	*	*	*	*	*	*	*	23/19	20/34	19/30
B. Netanjahu ⁴	11/21	23/15	16/27	17/19	13/26	18/25	18/27	*	*	*	15/33
J. Stoltenberg	*	*	7/13	4/12	5/12	7/17	10/17	9/15	18/16	17/24	14/22
V. Putin ⁵	14/68	11/81	24/64	23/64	19/66	19/67	20/69	15/70	10/84	12/82	9/84
A. Guterres	*	*	*	*	4/13	6/14	8/17	6/16	8/11	10/20	8/17
R. T. Erdogan	*	*	1/25	2/38	2/39	5/43	6/51	4/43	7/37	6/50	7/42
A. Lukašenko ⁶	*	*	7/58	*	*	*	*	*	5/71	6/75	7/70

Poznámka: Položky seřazeny sestupně podle podílu důvěřujících v aktuálním šetření. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nezná“ a „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

² V listopadu 2010 Viktoru Orbánovi důvěřovalo 6 % dotázaných a 14 % mu nedůvěřovalo a v listopadu 2011 mu 6 % důvěřovalo a 20 % nedůvěřovalo.

³ V září 2006 R. Ficovi důvěřovalo 12 % dotázaných a 32 % mu nedůvěřovalo, v září 2008 mu 26 % důvěřovalo a 33 % mu nedůvěřovalo, v listopadu 2009 mu 26 % důvěřovalo a 35 % nedůvěřovalo, v listopadu 2010 mu 20 % důvěřovalo a 35 % nedůvěřovalo a v listopadu 2011 mu 17 % důvěřovalo a 40 % nedůvěřovalo.

⁴ V listopadu 2009 B. Netanjahuovi 10 % dotázaných důvěřovalo a 19 % nedůvěřovalo, v listopadu 2010 mu 10 % důvěřovalo a 20 % nedůvěřovalo a v listopadu 2011 mu 12 % důvěřovalo a 23 % nedůvěřovalo.

⁵ V roce 2004 v květnu V. Putinovi důvěřovalo 26 % dotázaných a 47 % mu nedůvěřovalo, v listopadu téhož roku mu důvěřovalo 22 % respondentů, 58 % mu nedůvěřovalo, v září 2006 mu důvěřovalo 23 % dotázaných a 55 % mu nedůvěřovalo, v září 2008 mu 20 % důvěřovalo a 62 % mu nedůvěřovalo, v listopadu 2009 mu 20 % důvěřovalo a 63 % nedůvěřovalo, v listopadu 2010 mu 20 % důvěřovalo a 61 % nedůvěřovalo, v dubnu 2011 mu 22 % důvěřovalo a 62 % nedůvěřovalo a v listopadu 2011 mu 15 % důvěřovalo a 68 % nedůvěřovalo.

⁶ V listopadu 2004 A. Lukašenkovi důvěřovalo 7 % dotázaných a 58 % mu nedůvěřovalo, v září 2006 mu důvěřovalo 8 % dotázaných a 58 % mu nedůvěřovalo a v září 2008 mu 10 % důvěřovalo a 58 % mu nedůvěřovalo.

V časovém srovnání, které nabízí tabulka 2, můžeme vidět oproti minulému šetření z podzimu 2023 mírné poklesy podílu nedůvěřujících v případě R. T. Erdogana (pokles o 8 procentních bodů), J. Bidena (pokles o 7 procentních bodů), V. Zelenského (pokles o 6 procentních bodů), E. Macrona (pokles o 5 procentních bodů), A. Lukašenka (pokles o 5 procentních bodů), A. Dudy (pokles o 4 procentní body) a O. Scholze (pokles o 4 procentní body), naopak mírný nárůst nedůvěry oproti roku 2023 nastal u V. Orbána (nárůst o 4 procentní body). Výraznější nárůsty nedůvěry v případě P. Pellegriniho (nárůst o 15 procentních bodů) a R. Fica (nárůst o 14 procentních bodů) a menší nárůst nedůvěry v případě B. Netanjahua (nárůst o 6 procentních bodů) se vztahují k výzkumům z let 2018 nebo 2019, kdy byla důvěra k nim zkoumána naposledy. Jediný zaznamenaný nárůst důvěry byl velmi mírný (o 4 procentní body) a týkal se D. Trumpa, jehož důvěryhodnost byla naposledy zjišťována na konci roku 2021.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v24-09</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>12. 9. - 28. 11. 2024</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Vážení dat:</i>	<i>Vzdělání X NUTS2, věk X NUTS2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1008</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>71</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - dotazování CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PI_2m</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>pm250124</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>24. ledna 2025</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.
